

Sygn. akt VIII U 1732/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSR del. Magdalena Kimel</i>
Protokolant:	<i>Justyna Jarzombek</i>

po rozpoznaniu w dniu 7 kwietnia 2017 r. w Gliwicach

sprawy H. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania H. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 25 sierpnia 2016 r. **nr** (...)

zmienia częściowo zaskarżoną decyzję w ten sposób, że dolicza ubezpieczonej H. W. do stażu pracy okres składkowych od 1 września 1970r. do 31 stycznia 1973r.

z tytułu zatrudnienia w celu praktycznej nauki zawodu w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K..

(-) SSR del. Magdalena Kimel

Sygn. akt. VIII U 1732/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 sierpnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił ubezpieczonej H. W. i podjął wypłatę emerytury od 03.08.2016 r. ZUS nie doliczył do stażu pracy jako okresu składkowego okresu od 01.09.1970 r do 31.01.1973 r z tytułu zatrudnienia w celu praktycznej nauki zawodu.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona domagała się jej zmiany poprzez doliczenie do stażu pracy okresu uczęszczania do (...) Szkoły Zawodowej, wskazując że przedłożyła świadectwo ukończenia nauki zawodu z którego wynika kiedy ukończyła praktyczną naukę zawodu w zawodzie kelner.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, że nie uwzględnił jako okresu zatrudnienia okresu nauki w (...) Szkole Zawodowej w S. albowiem ubezpieczona nie przedłożyła indywidualnej umowy o naukę zawodu. Organ rentowy wskazał, że warunkiem zaliczenia w/w okresu do uprawnień emerytalno-rentowych był stosunek pracy, w jakim musiał pozostawać pracownik pobierający naukę.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. W. w dniu 07 lipca 2016 r wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o przyznanie emerytury.

Decyzją z dnia 12 sierpnia 2016 r organ rentowy przyrzynał ubezpieczonej emeryturę od 03.08.2016 r tj od daty osiągnięcia wieku o którym mowa w art. 24 ust 1 b ustawy emerytalnej.

Wyplata emerytury została zawieszona gdyż ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie.

W dniu 19 sierpnia 2016 r ubezpieczona złożyła wniosek podjęcie wypłaty emerytury, przedkładając świadectwo pracy.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy ustali ubezpieczonej i podjął wypłatę emerytury od 03.08.2016 r tj od daty nabycia uprawnień do emerytury.

H. W. w dniu 01.09.1970 r rozpoczęła naukę w (...) Szkole Zawodowej (...) w S. w zawodzie kelner. W okresie w którym uczęszczała do szkoły zawodowej wykonywała pracę w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K. jako kelner w Restauracji (...) w M.. Zatrudniona została w celu nauki zawodu. Podpisała umowę o naukę zawodu z Wojewódzkim Przedsiębiorstwem (...) w K..

Praktyki odbywała trzy razy w tygodniu. W pierwszej klasie pracowała 6 godzin dziennie, a w klasie drugiej i trzeciej 8 godzin dziennie. W pozostałe dni odbywały się zajęcia teoretyczne. Praca ubezpieczonej nadzorowana była przez właściciela restauracji i wyznaczonego pracownika na stanowisku starszego kelnera. Ubezpieczona otrzymywała wynagrodzenie za prace wypłacane przez właścicieli.

W pierwszym roku szkolnym ubezpieczona wykonywała wszystkie prace w Restauracji, pomagała w kuchni, sprzątała. W drugim roku szkolnym dopuszczona została do prac gastronomicznych, również sprzątała, a w trzecim roku szkolnym pracowała jako kelnerka.

H. W. w okresie wakacyjnym pracowała przez jeden miesiąc, a w drugim korzystała z urlopu.

Naukę oraz prace w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K. ubezpieczona zakończyła w dniu. 31.01.1973 r.

dowód: zeznania ubezpieczonej k 19v, świadectwo ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej, świadectwo ukończenia nauki zawodu- w aktach ZUS.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej powołane dowody.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom ubezpieczonej, gdyż są spójne, logiczne. Ponadto dokumentem potwierdzającym zatrudnienie ubezpieczonej w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K. jest świadectwo ukończenia nauki zawodu.

Sąd oddalił wniosek organu rentowego o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka J. A., odbywającej razem z ubezpieczoną praktyki w Restauracji (...), albowiem zmierzał do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania. Jak wynika z ustaleń poczynionych przez ubezpieczoną świadek pracuje poza granicami kraju i wniosła o ewentualne przeprowadzenie dowodu z jej przesłuchania w drodze pomocy prawnej. Odwołująca z uwagi na charakter pracy świadka, nie widziała jak długo świadek będzie przebywała w kraju. Ponadto, należy podkreślić, że uzupełnienie postępowania dowodowego nie było konieczne, albowiem zebrany materiał dowody Sąd uznał za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych. Ubezpieczona szczegółowo opisała przebieg zatrudnienia w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...), ponadto legitymowała się świadectwem ukończenia nauki zawodu, potwierdzającym charakter i rodzaj zatrudnienia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., Nr 1440) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b.

Natomiast po myśli art. 25 ustawy emerytalnej, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Wysokość emerytury ustala się w oparciu o art. 26, zgodnie z którym:

1. emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.
2. wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach.
3. średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach.

Stosownie natomiast do treści art. 174 ust. 1 i 2 kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

1. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Zgodnie natomiast z treścią ust. 3. w/w artykułu powoływanej ustawy, podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Art. 6 ust.2 ustawy emerytalnej stanowi, że za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne:

- zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r.(pkt 3)

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył zaliczenia do okresu składkowego okresu od dnia 01.09.1970 r do dnia 31.01.1973 r tj okresu zatrudnienia ubezpieczonej w celu nauki zawodu w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K..

Zatrudnianie młodocianych w spornym okresie odbywało się na podstawie ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226 z późn. zm.).

Na podstawie art. 3 ustawy z 2 lipca 1958r. powołanej wyżej, młodociani mogli być zatrudniani przez zakłady pracy tylko w celu nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy, odbycia wstępnego stażu pracy (ust.1). Poza przypadkami określonymi w ust. 1 zakłady pracy mogły zatrudniać młodocianych przy lekkich pracach sezonowych i dorywczych, których rodzaje i czas trwania określi w drodze rozporządzenia Rada Ministrów w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych(ust.2).Młodociani w wieku powyżej lat 16 mogli być zatrudniani:

1. jeżeli posiadali kwalifikacje zawodowe i odbyli wstępny staż pracy (art. 6) - przy pracach odpowiadających posiadanym przez nich kwalifikacjom;
2. jeżeli nie spełniali warunków określonych w pkt 1 - przy pracach nie wymagających kwalifikacji zawodowych; rodzaje tych prac określa w drodze rozporządzenia właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Oświaty oraz z zarządami głównymi odpowiednich związków zawodowych.

Z mocy art. 4 ust. 1 tej ustawy, nauka zawodu młodocianego trwała zależnie od zawodu od 2 do 4 lat i kończyła się egzaminem.

W oparciu o art. 5 ww ustawy, zakład pracy mógł przyjąć młodocianego w celu przyuczenia do określonej pracy, jeżeli rodzaj tej pracy nie wymaga innego przygotowania zawodowego (art. 4 ust. 2). Okres przyuczania do określonej pracy nie może być krótszy niż 3 miesiące i nie powinien przekraczać 1 roku.

Stosownie do treści art. 9 ustawy, zakład pracy przyjmując młodocianego na naukę zawodu w celu przyuczenia do określonej pracy oraz odbycia wstępnego stażu pracy był obowiązany zawrzeć z nim na piśmie umowę określającą zawód albo rodzaj pracy, w jakim młodociany będzie szkolony, czas trwania nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy lub wstępnego stażu pracy oraz zasadnicze obowiązki i uprawnienia młodocianego.

Okresy nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy oraz wstępnego stażu pracy były okresami zatrudnienia (art. 10 ustawy z 2.07.1958r.).

Podstawą zaliczenia okresów zatrudnienia młodocianego do okresów składkowych jest nawiązanie stosunku pracy (umowy o naukę zawodu lub w celu przygotowania zawodowego) pomiędzy młodocianym a pracodawcą (zob. wyroki Sądu Apelacyjnego w Katowicach: z dnia 13 czerwca 2006r., III AUa 250/05, Biul. SAKa 2007, nr 1; z dnia 14 czerwca 2006r., III AUa 457/05, Biul. SAKa 2007, nr 1; z dnia 14 czerwca 2006r., III AUa 455/05, Biul. SAKa 2007, nr 1). Dopuszcza się również wykonywanie pracy w okresie uczęszczania do zasadniczej szkoły przysposobienia zawodowego, gdyż uczniowie (młodociani pracownicy) byli w tym czasie przyjmowani do pracy i zatrudniani w celu przyuczenia do zawodu, a obowiązek pogłębiania wiedzy teoretycznej był realizowany ubocznie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2000r., II UKN 294/99, OSNAPiUS 2001, nr 9, poz. 322).

Dla wykazania, że dany okres stanowi okres składkowy, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej, wymagane jest przedstawienie dokumentów potwierdzających fakt zatrudnienia przez zakład pracy w celu przyuczenia do zawodu na podstawie indywidualnej umowy o pracę (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia z dnia 28 marca 2013r., (...))12,LEX nr 1311958).

Należy podkreślić, że ubezpieczona w toku postępowania przed organem rentowym przedłożyła świadectwo ukończenia nauki zawodu, z którego wprost wynika, że w spornym okresie odbyła w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K. praktyczną naukę zawodu. Świadectwo dowodzi zatem zatrudnienia ubezpieczonej w oparciu o umowę o naukę zawodu.

Ponadto warunki pracy i nauki opisane przez ubezpieczoną tj praktyki po 6 godzin dziennie w pierwszym roku nauki i w kolejnych po 8 godzin, a w pozostałe dni zajęcia teoretyczne, otrzymywanie wynagrodzenia za prace, a także jeden miesiąc wakacji (zamiast dwóch, jak w przypadku uczniów szkół ponadpodstawowych), w pełni korespondują z wymogami wynikającymi z przepisów w/w ustawy z dnia 2.07.1958r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz.U. nr 45 poz.

226), a w szczególności z jej przepisami art. 13 ust. 1, 2, 3 i 4 pkt 1, regulującymi czas pracy młodocianych (który w wieku od lat 14 do 16 wynosił 6 godzin na dobę, a wyjątkowo mógł wynosić więcej, jednak nie więcej niż 8 godzin na dobę, każdorazowo nie przekraczając 36 godzin tygodniowo i do którego wliczano czas dokształcania w wymiarze nie większym niż 18 godzin tygodniowo i bez względu na to, czy nauka odbywała się w godzinach pracy, czy poza godzinami pracy), jak i z przepisem art. 17 tej ustawy, dotyczącym urlopów, z którego wynika, że młodocianym do ukończenia 16 roku życia przysługuje po nieprzerwanej pracy półrocznej płatny urlop wypoczynkowy w wymiarze 2 tygodni, a po rocznej nieprzerwanej pracy oraz w roku następnym urlop wypoczynkowy w wymiarze 30 dni kalendarzowych, a na wniosek młodocianego objętego dokształcaniem zakład pracy powinien mu udzielić urlopu w okresie ferii szkolnych.

Ponadto zgodnie z art. 12 ust. 3 i 4, tej ustawy młodociani zatrudnieni w celu nauki zawodu obowiązani są do dokształcania się w zakresie obranego zawodu, zaś Minister Oświaty określi zakres dokształcania, organizację i sposób prowadzenia szkół dokształcających i przyzakładowych oraz innych form dokształcania. Wskazany wyżej aktem wykonawczym było rozporządzenie Ministra Oświaty z dnia 14.02.1959r. w sprawie dokształcania oraz kontroli nauki zawodu młodocianych zatrudnionych w zakładach pracy (Dz.U. nr 17 poz. 99). Rozporządzenie to regulowało zasady tworzenia w szczególności szkół zawodowych. Wynikało z niego m.in., że obowiązek dokształcania się do czasu ukończenia 18 lat życia przez młodocianych zatrudnionych w zakładach pracy powinien być wykonywany przez uczęszczanie do zasadniczych szkół zawodowych dla pracujących i innych szkół zawodowych, ośrodków dokształcania zawodowego i szkół ogólnokształcących oraz na kursy (§ 3), a zasadnicze szkoły zawodowe dla pracujących, ośrodki dokształcania zawodowego i kursy dokształcające mogą być organizowane m.in. przez Ministra Oświaty (§ 15 ust. 1).

Powyższe wskazuje, że ubezpieczona jako młodociany pracownik pozostawała w stosunku pracy, równocześnie realizując ustawowy obowiązek dokształcania się w ramach wykonywanego zawodu, była zatem pracownikiem młodocianym, zatrudnionym na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r. Okres ten jest okresem składkowym z mocy art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o FUS.

W tym stanie rzeczy, w oparciu o przywołane przepisy prawa oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

(-) SSR del Magdalena Kimel